

Список використаних джерел:

1. Макашова Л. Добровольці і волонтери. Чи допомагають армії на третій рік війни / Л. Макашова // Еспресо.TV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://espresso.tv/article/2016/06/10/dobrovolci_i_volontery_chy_lyshyvsya_entuziazm_na_tretiy_rik_viyuny.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/page>.
3. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21.10.1993 р. № 3543-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3543-12>.
4. Постанова Зборівського районного суду Тернопільської області від 12 травня 2015 року. Справа № 599/690/15-а / Єдиний державний реєстр судових рішень України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44233817>.
5. Постанова Бучацького районного суду Тернопільської області від 27 травня 2015 року. Справа № 595/848/15-а / Єдиний державний реєстр судових рішень України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/45168918>.
6. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
7. Сторожук І.П. Принцип делегування повноважень у місцевому управлінні / І.П. Сторожук // Університетські наукові записки. – 2005. – № 4. – С. 231–236.
8. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
9. Постанова Ратнівського районного суду Волинської області від 02 вересня 2015 року. Справа № 166/1137/15-а / Єдиний державний реєстр судових рішень України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/49454288>.

ГАЛУНЬКО В. М.,

кандидат юридичних наук, доцент,
проректор із матеріально-технічного
розвитку та інфраструктури
(Херсонський державний університет)

УДК 351.746.2: 35

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ СЛІДЧИХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

У статті проведено дослідження сучасного стану нормативно-правової бази та визначено організаційно-правові засади наукової організації праці слідчих національної поліції України, а також виокремлені шляхи її вдосконалення.

Ключові слова: наукова організація праці, органи досудового слідства, слідчий, поліція.

В статье проведено исследование современного состояния нормативно-правовой базы, определены организационно-правовые основы научной организации труда следователей национальной полиции Украины, а также выделены пути, направленные на ее усовершенствование.

Ключевые слова: научная организация труда, органы досудебного следствия, следователь, полиция.

The article studies the current state of the legal framework and defines organizational and legal principles of scientific organization of investigator's work Ukraine National Police, and singled out the ways intended to improve it.

Key words: scientific organization of work, pretrial investigation, investigator, police.

Вступ. Україна, виконуючи обов'язок перед людиною в частині забезпечення її прав, свобод та законних інтересів, створює певні правоохоронні інституції. Реформування всієї системи МВС України, розширення процесу інтеграції, втілення в правоохоронну практику міжнародних стандартів зумовлюють необхідність нового погляду на підбір персоналу відповідно до норм і принципів, викликів сучасності. Згідно з Концепцією першочергових заходів із реформування системи МВС та Стратегією розвитку органів внутрішніх справ у державі було створено Національну поліцію як центральний орган виконавчої влади, який спрямований на забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Основними її завданнями відповідно до статті 2 Закону України «Про національну поліцію» є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. Діяльність поліції базується на принципах: верховенства права; дотримання прав і свобод людини; законності; відкритості та прозорості; політичної нейтральності; взаємодії з населенням на засадах партнерства; безперервності. Кожен громадянин може щодобово звернутись за необхідною правовою допомогою, де щоденно слідчо-оперативна група чергує щодобово, до складу якої входить і слідчий. До складу апарату центрального органу управління поліції входять організаційно поєднані структурні підрозділи, що забезпечують виконання покладених на поліцію завдань. У її складі функціонують і органи досудового розслідування [1].

Роботі слідчих підрозділів приділяли увагу багато науковців, оскільки саме на ці органи покладено основний тягар у розкритті та розслідуванні злочинів. Аспекти проблематики наукової організації слідчих розглядалися в роботах О.М. Бандурки, С.П. Бочарової, Л.М. Давиденка, Г.Ф. Горського, Л.М. Карнеєвої, В.І. Ключанського, В.О. Коновалової, О.Є. Крикунова, О.М. Ларіна, П.Я. Нагойного, М.І. Порубова, О.Г. Ратинова, В.В. Романова, Л.О. Сої-Серго та інших.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження сучасного стану нормативно-правової бази та визначення організаційно-правових засад наукової організації праці слідчих національної поліції України, шляхів її вдосконалення.

Результати дослідження. Складовою частиною правоспоронної системи МВС України є органи досудового розслідування. Організація роботи цих органів передбачає ефективну участь слідчих у захисті особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорону прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження шляхом здійснення розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення; внесення відповідних відомостей про їх вчинення до Єдиного реєстру досудових розслідувань; проведення всебічного, повного та неупередженого досудового розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності органів внутрішніх справ у порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України, вжиття своєчасних заходів для забезпечення відшкодування шкоди, завданої кримінальними правопорушеннями [2].

П.В. Коляда зазначав, що «...слідчий апарат традиційно і заслужено вважається найінтелектуальнішою частиною правоохоронних органів, їх «золотим фондом». Специфічні завдання, поставлені перед слідчими, вимагають від них наявності особливих професійних навичок і знань, почуття особистої відповідальності, об'єктивності, дисциплінованості, працьовитості, високого рівня правової культури» [3].

Тому саме наукова організація праці слідчого покликана забезпечити його ефективність, вдосконалення роботи, а також професійний і моральний розвиток як особистості, так і спеціаліста. Але не завжди специфіка слідчої діяльності знаходить відповідне відображення в роботі з персоналом підрозділу досудового розслідування національної поліції України. Тому визначення шляхів удосконалення роботи з персоналом органів досудового слідства системи МВС на сьогодні є одним із першочергових завдань юридичної науки. Зміни суспільно-політичного життя викликають необхідність у розробці нової концепції наукової організації праці слідчих. Сучасні дослідники до цього питання підходять із різних сторін. Одні пропонують взяти за основу європейський досвід, інші враховують та вираховують тільки норми навантаження на слідчого кримінальних проваджень. Але останнє наукове обґрунтування та норми навантаження на державному рівні були розроблені ще в 1992 році та затверджені наказом МВС України від 25 листопада 1992 року № 745. З того часу до чинного законодавства внесено зміни щодо підслідності розслідування, що в разі збільшило кількість кримінальних проваджень у слідчих. Так, ст. 121 Конституції України визначено основні функції прокуратури, де не передбачено надання органам прокуратури повноважень щодо здійснення досудового слідства [4], тому відповідним чином провадження, що розслідувались, передані до слідчих національної поліції.

Наукова організація праці є складовою частиною організаційної функції управління. На думку, О.К. Гастева, наукова організація праці – це організація, заснована на суворо врахованому досвіді, який було попередньо вивчено та розчленовано на окремі частини [5]. Одна з її особливостей полягає

в тому, що вона по відношенню до виробничих (основних) функцій і функцій управління завжди є вторинною [6]. Так, А.М. Ларін під організацією розслідування розуміє «...раціональний вибір, розстановку і застосування сил, знарядь і засобів, які має слідчий, створення і використання оптимальних умов для досягнення цілей судочинства» [7].

На відміну від організації роботи, процесуальна діяльність слідчих регулюється кримінальним-процесуальним законодавством України. Усі рішення про спрямування досудового розслідування і проведення слідчих дій слідчий приймає самостійно, за винятком випадків, коли законом передбачено одержання погодження прокурора і суду, та несе повну відповідальність за їх виконання. Організаційна діяльність органів досудового слідства спирається на систему її підрозділів, які перебувають між собою в тісному зв'язку, певній підпорядкованості та координації, а також взаємозв'язку. Окрім того, організація діяльності органів досудового розслідування МВС України здійснюється на основі поточного та перспективного планування, поєднання єдиноначальності у вирішенні питань службової діяльності та колегіальності під час їх обговорення, персональної відповідальності кожного працівника за стан справ на дорученій ділянці. Заходи щодо організації слідчої роботи формуються в планах роботи слідчого підрозділу. Вони повинні бути максимально наближені до завдань практичної діяльності, розроблятися на підставі її результатів з урахуванням проблем боротьби зі злочинністю і вимог МВС України [8]. Також до засад наукової організації праці слідчого ще відносять і наукові досягнення психології та фізіології праці, економіки, соціології; кримінальне-процесуальне законодавство та різні підзаконні акти; передову слідчу практику [9].

Найбільшої ефективності діяльності може бути досягнуто за умов оптимального чергування праці та відпочинку слідчого. Але ми знаємо, що на практиці такого майже не відбувається. У зв'язку із цим наукова організація роботи слідчих національної поліції України потребує встановлення раціональних режимів праці та відпочинку, які необхідно розуміти як таке чергування періодів роботи та відпочинку, за якого досягається високий рівень працездатності та продуктивності праці й оптимальний стан здоров'я працівників.

Висновки. Таким чином, у ході посилення боротьби із злочинами та іншими правопорушеннями, підвищення значення і ролі слідчого саме наукова організація праці забезпечить ефективність та вдосконалення його роботи. Завдяки науковій організації праці слідчого буде досягнуто максимальної результативності та забезпечено високий рівень працездатності завдяки використанню досягнень науки та передового досвіду.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Національну поліцію» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-1>.
2. Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України: Затверджена Наказом МВС України 09.08.2012 № 686 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1770-12>.
3. Коляда П.В. Проблеми досудового слідства у кримінальному процесі / П.В. Коляда. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 208 с.
4. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – К., 1996. – № 30. – 141 с.
5. Гастев А. Как надо работать / А. Гастев // Научная организация труда и управления / Под общ. ред. А.Н. Щербаня. – М. : Экономика, 1965. – С. 75–120.
6. Теорія управління органами внутрішніх справ / За ред. Ю.Ф. Кравченка. – К. : Національна академія внутрішніх справ України, 1999. – 702 с.
7. Ларин А.М. Расследование по уголовному делу. Планирование. Организация. – М. : Госюриздат, 1970. – 278 с.
8. Гель А.П. Судові та правоохоронні органи України / А.П. Гель, Г.С. Семаков, С.П. Кондракова. – К. : МАУП, 2004. – 272 с.
9. Порубов Н.И. Научная организация труда следователя / Н.И. Порубов. – Мн. : Высшая школа, 1970. – 264 с.

